

Oslo, 3. november 2023

Sex og samfunns skriftlige innspill til Oslo kommunes helse- og sosialutvalg

Sex og samfunn takker for mulighet til å gi innspill til Oslo kommunes helse- og sosialutvalg i forbindelse med forslag til budsjett for 2024.

Om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største senter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter og vi har siden 1971 jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester på feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, samt faglig utvikling, politisk påvirkningsarbeid og opplysningsarbeid. Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse, et tilbud for alle under 25 år. I 2022 hadde vi totalt 24 355 besøkende på klinikken, hvorav 74 % bodde i Oslo.

Gjennom vår klinikk, vår chat-tjeneste og seksualitetsundervisningen vi holder på oppdrag fra Utdanningsetaten i Oslo kommune, er vi årlig i kontakt med 40 000 unge. Vi er et kompetansesenter og er opptatt av å dele av vår kunnskap, slik at alle tjenester som møter barn og unge skal gi sine brukere best mulig hjelp. Vi har blant annet utviklet Metodebok for seksuell helse, som regnes som gullstandarden for helsepersonell som arbeider med seksuell helse, og vi samarbeider med høgskoler og universiteter om nye fagressurser og videreutdanninger. Likeverdige tjenester er et prinsipp som står sentralt i vårt virke og Sex og samfunn bidrar til at Oslo kommune oppfyller krav og anbefalinger i gjeldende retningslinjer og lovverk. Dette inkluderer blant annet veiledning om seksuell helse, prevensjonsveiledning og tilgjengelig og sikker prevensjon, og testing og behandling for seksuelt overførbare infeksjoner, for å nevne noe.

I oktober flyttet vi til nye lokaler i Skippergata 17. De nye lokalene er universelt utformet, og er et stort steg for at vi skal kunne tilby likeverdige tjenester og dermed være tilgjengelig for enda flere av Oslos innbyggere.

Vårt innspill

Sex og samfunn er veldig glade for at vi har blitt foreslått med et tilskudd lik det vi fikk for 2023. Dette betyr at vi kan videreføre mye av det vi gjør. Samtidig er foreslått tilskudd noe lavere enn hva vi søkte på, som dessverre vil få innvirkning på vårt tilbud.

Flere av de som kontakter oss opplever at det er vanskelig å få hjelp med sine problemstillinger andre steder, og det er særlig disse pasientene vi ser at det vil være utfordrende å hjelpe uten økt tilskudd. Dette gjelder:

- **Tilbud om sexologisk rådgivning:** Sex og samfunn tilbyr gratis sexologisk rådgivning til pasienter under 25 år. 66 % av pasientene som hadde samtale med sexologisk rådgiver i 2022 var kvinner, men vi ser en tendens til at flere

unge menn søker hjelp for sine sexologiske utfordringer, totalt 31 % i 2022. 2,3 % av pasientene er registrert som "annet" under kategorien kjønnsidentitet. Av konsultasjonene som ble gjennomført i 2022, oppga flest at de hadde smerteproblemer (42 %), med lyst, annet og orgasmeproblemer i videre rekkefølge. Overgrep er registrert ved 9,7 % av samtalene, og grenseoverskridelser ved 10,4 %. Tilbud om sexologisk rådgivning ved Sex og samfunn er godt brukt, og det er per i dag 3 måneder lang ventetid.

- **Tilbud til pasienter med vulvaplager:** Pasienter med vulvaplager har dårlig tilgang til offentlig behandling. Dette resulterer i lang ventetid og det gjør også at mange pasienter bruker store beløp for å få hjelp hos private aktører. Mange går altfor lenge med plager og vi ser ofte at det går ut over deres seksuelle helse og relasjoner, og mulighet til å stå i jobb eller studere. Det er derfor avgjørende med tidlig innsats. Vi ønsker å lage et lavterskeltilbud på Sex og samfunn i en pilot, som innebærer å tilby pasienter under 25 år med vulvodyni et gratis og tverrfaglig behandlingssopplegg.
- **Tilbud til personer utsatt for vold, overgrep og kjønnslemlestelse:** Per i dag er vi det eneste lavterskeltilbudet for personer som har behov for tverrfaglig hjelp til en bedre seksuell helse. Vi har høy kompetanse og et tverrfaglig team som kan møte pasienter med de behovene de har. I dag er ventelistene til sexolog hos oss lange, og mange pasienter som har traumer eller sammensatte problemstillinger har behov for langvarig og tverrfaglig hjelp som vi skulle ønske vi kunne tilby mer av. Dette gjelder særlig personer utsatt for overgrep eller voldtekt, personer utsatt for seksuell vold i nære relasjoner og personer utsatt for omskjæring/kjønnslemlestelse. Å møte pasienter med sammensatte problemstillinger krever både sammensatte tilbud og tid.

Vi ser behovet for å øke vår kapasitet for å kunne gi enda bedre lavterskel hjelp, og vi vet at det både er forebyggende og kostnadseffektivt å komme inn tidligst mulig. Sex og samfunn ønsker også å gjøre utvalget klar over at det per i dag ikke finnes et lavterskel tilbud til personer over 25 år i Oslo, til tross for at mange over 25 år har de samme behovene som personer under 25 år, og at den økonomiske situasjonen for mange er lik.

I vårt møte med utvalget ønsker vi i tillegg til ovennevnte å fokusere på tilgangen til abort. I Oslo stiger aborttallene og dagens tilbud er ikke dimensjonert for en slik økning. Det er heller ikke rom i dagens aborttilbud til å jobbe forebyggende.

Vi ser frem til å møte utvalget.

Ingvild Endestad

Avdelingsleder
kommunikasjon og politikk

Anneli Rønnes

Fagpolitisk rådgiver